

AZ ELSŐ ÉJSZAKA

CÍMZETT:

*Ven Csia-pao úr őexcellenciája
Miniszterelnöki Hivatal
Peking
Kína szabadságszerető nemzetének fővárosa*

FELADÓ:

*a „Fehér Tigris”,
egy gondolkodó ember
és vállalkozó,
aki a technika és feladatki szervezés világközpontjában él
Electronics City (a Hószur Main Road mellett)
Bangalúr, India*

Miniszterelnök úr!

Uram, sem ön, sem én nem beszélünk angolul, de bizonyos dolgokat csak angolul lehet mondani.

Volt munkaadóm, a néhai Mr. Asók felesége, Pinky aszszony tanított engem az egyik ilyen dologra, és ma éjjel 11.32-kor, azaz körülbelül tíz perccel ezelőtt, amikor az Összindiai Rádió bemondónője bejelentette, hogy „Csiapao miniszterelnök a jövő héten Bangalúrba érkezik”, azonnal ezt a dolgot mondtam.

Tulajdonképpen minden alkalommal, amikor egy ön-
höz fogható nagy ember a hazánkba látogat, ezt mondom.
Nem mintha bajom lenne a nagy emberekkel. A magam
módján, uram, én az ön fajtájához sorolom magam. De va-
lahányszor azt látom, hogy a miniszterelnökünk meg a ki-
váló cimborái fekete autókban a repülőtérre mennek, ahol
kiszállnak, *namasztét* mondanak a tévé kamerái előtt, és
arról beszélnek önöknek, hogy milyen erkölcsös és szent
ország India, mindig ugyanezt kell mondanom angolul.

Akkor hát *valóban* meglátogat bennünket ezen a héten,
excellenciás uram? Az Összindiai Rádió általában meg-
bízható ezekben az ügyekben.

Ez vicc volt, uram.

Hah!

Ezért szeretném nyíltan megkérdezni, hogy csakugyan
Bangalúrba jön-e. Mert ha igen, akkor valami fontosat el
kell árulnom önnek. Tudja, a bemondónő szerint „Csia-
pao úr küldetésben jár: szeretné megtudni az igazságot
Bangalúrról.”

Megfagyott a vérem. Ha valaki tudja az igazságot Ban-
galúrról, az *én* vagyok.

Azután a bemondónő közölte: „Csia-pao úr találkozni
szeretne néhány indiai vállalkozóval, hogy a tulajdon szá-
juktól hallja sikerük történetét.”

Ezzel adott némi magyarázatot. Nyilvánvaló, uram,
hogy önök, kínaiak, minden tekintetben messze előttünk
járnak, csak vállalkozóik nincsenek. És a mi nemzetünk-
nek, bár nincs ivóvíze, elektromos és csatornahálózata,
tömegközlekedése, és nincs érzéke a higiéniahoz, fegyve-
lemhez, udvariassághoz meg a pontossághoz, vállalkozói
igenis vannak. Ezerszámra. Különösen a technika terüle-
tén. És ezek a vállalkozók – azaz a *magunkfajta* vállalko-

zók – megteremtették azokat a feladatki szervezési cége-
ket, amelyek ma ténylegesen működtetik Amerikát.

Ön azt reméli, hogy megtudja, miképp kell kínai vál-
lalkozókat létrehozni, ezért is látogat ide. Ez jó érzéssel
töltött el. Aztán felötlött bennem, hogy a nemzetközi
protokoll jegyében hazám miniszterelnöke és külügy-
minisztere önt a repülőtéren virágfüzérrel, Gándhí apró,
szantálfából készített szobrával és egy füzetkével fogadja
majd, amely India múltjáról, jelenéről és jövőjéről tartal-
maz információkat.

Ekkor *kellott* azt a dolgot angolul mondanom, uram.
Hangosan.

Ez 11.37-kor történt. Öt perccel ezelőtt.

Én nem csak káromkodom és átkozódom. Én a tettek
és a változás embere vagyok. Ott és akkor eldöntöttem,
hogy diktálni kezdek egy levelet önnek.

Először is hadd mondjam el, hogy nagy csodálattal
adózom Kína ősi nemzetének.

Történelmükről az *Izgalmas történetek az egzotikus Ke-
letről* című könyvben olvastam, amelyet a járdán találtam
még abban az időben, amikor úgy próbáltam megvilágo-
sodni, hogy Ódelhi vasárnapi használtkönyvpiacát jár-
tam. E könyv főképp kalózokról és a hongkongi aranyról
szólt, de szolgált némi hasznos háttér-információval is:
az állt benne, hogy önök, kínaiak, a közös és az egyéni
szabadságjogok nagy szerelmesei. A britek megpróbálták
önöket a szolgálkává tenni, de önök ezt soha nem hagyták.
Ezt csodálom, miniszterelnök úr.

Tudja, én valaha szolgálta voltam.

Csak három nemzet nem engedte meg soha, hogy kül-
földiek uralkodjanak rajta: Kína, Afganisztán és Abesszí-
nia. Csak ezt a három nemzetet csodálom.

A kínai nép szabadságszeretete iránti tiszteletből, valamint abban a hitben, hogy a világ jövője a sárga és a barna ember kezében van, mivel hajdani urunkat, a fehér bőrű embert már elsorvasztotta a homoszexualitás, a mobiltelefon-használat és drogfogyasztás, felajánlom, hogy díjmentesen elmondom önnek az igazságot Bangalúrról.

Úgy, hogy elmesélem életem történetét.

Tudja, amikor ön eljön Bangalúrba, és megáll egy közlekedési lámpánál, fiúk rohannak majd oda a kocsijához, bekopognak az ablakán, és a kezükben csempészett amerikai könyvet tartanak, amelyet gondosan celofánba csomagoltak, és amely ilyesféle címet visel:

AZ ÜZLETI SIKER TÍZ TITKA!

vagy

LEGYEN VÁLLALKOZÓ HÉT RÖVID NAP ALATT!

Ne pazarolja a pénzét ezekre az amerikai könyvekre. Annyira *tegnapiak*.

Én vagyok a holnap.

Ami a tanulmányaimat illeti, lehetnek hiányosságaim. Soha nem fejeztem be az iskolát, hogy őszinte legyek. De kit érdekel! Nem olvastam sok könyvet, de olvastam mindent, ami számít. Kívülről tudom minden idők négy legnagyobb költőjének műveit: Rúmí, Iqbál, Mirzá Ghálíb meg az a negyedik fickó, akinek a nevét elfelejtettem. Autodidakta vállalkozó vagyok.

Ez a legjobb fajta, higgye el nekem.

Amikor majd végighallgatta a történetet arról, hogy miképp jutottam el Bangalúrba, és váltam az egyik leg sikeresebb (bár valószínűleg a legkevésbé ismert) üzletemberré, minden tudhatót tudni fog arról, hogy miképp szü-

letik, gyarapodik és fejlődik a vállalkozó szellem ebben a dicsőséges huszonegyedik században.

Hogy pontosabban fogalmazzak, a *sárga* és a *barna* ember századában.

Az önében és az enyémben.

Nemsokára éjjél lesz, Csia-pao úr. Ilyenkor tudok a legjobban beszélni.

Egész éjjel fennmaradok, excellenciás uram. És nincs senki más ebben az én tizennégy négyzetméteres irodámban. Csak én meg fölöttem egy csillár, bár a csillárnak saját személyisége van. Hatalmas darab, teli apró, gyémántforma üvegekkel, pontosan olyan, amilyeneket az 1970-es évek filmjeiben lehetett látni. Bár éjszakánként elég hűvös van Bangalúrban, fölöttem egy pici ventilátort – öt pókhálóvékony lapáttal – a csillár fölé. Tudja, amikor forog, a kis lapátok felszabdadják a csillár fényét, és szétszórják a szobában. Akár a sztroboszkóp Bangalúr legjobb diszkóiban.

Ez az egyetlen tizennégy négyzetméteres hely Bangalúrban, aminek saját csillárja van! De akkor is csak egy lyuk, és én itt ülök egész éjjel.

A vállalkozót sújtó átok. Folyton figyelnie kell az üzletmenetet.

Most bekapcsolom a kis ventilátort, hogy a csillár fényei körözzenek a szobában.

Ellazultam, uram. Remélem, ön is.

Kezdjük.

De előtte még, uram, íme, az angol kifejezés, amit volt munkaadóm, a néhai Mr. Asók feleségétől, Pinky aszszonytól tanultam:

Kurva jó vicc.

Ma már nem nézek hindí filmeket – elvből –, de akkoriban, amikor néztem, a film vetítésének kezdete előtt vagy a 786-os szám villant fel a vásznon – a muzulmánok ezt bűvös számnak hiszik, amely az istenüket jelenti –, vagy egy fehér szárís nő képe jelent meg, akinek aranypénzek hullottak a lábához: ő a hinduk Laksmí istennője.

Hazám népének ősi és szent szokása, hogy egy történet kezdete előtt egy felsőbb hatalomhoz imádkozik.

Azt hiszem, excellenciás uram, hogy nekem is egy isten ülepének megcsókolásával kell kezdenem a dolgot.

De *melyik* isten ülepét válasszam? Oly sok a lehetőség.

Tudja, a muzulmánoknak egy istenük van.

A keresztényeknek három.

Nekünk, hinduknak pedig 36 000 000.

Mindösszesen tehát 36 000 004 isteni ülep közül választhatok.

Na már most akadnak olyanok, és nem csupán az önhöz hasonló kommunistákra gondolok, hanem valamennyi politikai párt tagjaira, akik úgy hiszik, hogy ezek közül valójában nem sok isten létezik. Mások úgy hiszik, hogy *egyik* sem létezik. Csak mi vagyunk, körülöttünk meg a sötétség óceánja. Én sem filozófus, sem költő nem vagyok, honnan tudnám hát az igazságot? Igaz, hogy mindezek az istenek borzasztóan keveset művelnek – nagyon hasonlóan a politikusainkhoz –, mégis évről évre újraválasztják őket mennyei arany trónusukra. Ezzel nem azt akarom mondani, miniszterelnök úr, hogy ne tisztelném őket! Ön soha nem engedte be ezt az istenkáromló gondolatot abba a sárga koponyájába? Az én hazám olyan hely, ahol kifizetődik a kettős játék: az indiai vállalkozónak egyszerre kell becsületesnek és csalónak, gúnyosnak és hívőnek, sunyinak és őszintének lennie.

Tehát: lehunyom a szemem, tisztelettudó *namasztéra* emelem kezem, és imádkozom az istenekhez, hogy bocsássanak világosságot sötét történetemre.

Legyen türelemmel, Csia-pao úr. Eltart egy darabig.

Mit gondol, *ön* milyen gyorsan tudna megcsókolni 36 000 004 ülepet?

Kész.

Ismét nyitva a szemem.

11.52 – tényleg *itt* az ideje, hogy elkezdjem.

Egy hivatalos figyelmeztetés – ahogy a cigarettásdobozon áll –, mielőtt elkezdjük.

Egy nap, amikor volt munkaadómat, Asók urat és Pinky asszonyt szállítottam a Hondájukkal, Mr. Asók megfogta a vállam, és így szólt:

– Állj meg itt.

Amikor eleget tettem az utasításának, olyan közel hajolt hozzám, hogy éreztem az arcvize szagát – pompás, gyümölcsös illatú volt aznap –, és udvariasan, mint mindig, megkérdezte:

– Balrám, feltennék neked néhány kérdést, rendben?

– Igen, uram – mondtam.

– Balrám – kérdezte Mr. Asók –, hány bolygó van az égen?

Legjobb tudomásom szerint válaszoltam.

– Balrám, ki volt India első miniszterelnöke?

Aztán:

– Balrám, mi a különbség egy hindu meg egy muzulmán közt?

Aztán:

– Mi a neve a kontinensünknek?

Mr. Asók hátradőlt, és megkérdezte Pinky asszonyt:

– Hallottad a válaszait?

– Viccel? – kérdezte az asszony, és nekem gyorsabban vert a szívem, mint mindig, amikor mondott valamit.

– Nem. *Tényleg* azt hiszi, hogy ezek a helyes válaszok.

Az asszony vihogott ennek hallatán: de az *úr* arca, amit láttam a visszapillantó tükörben, komoly volt.

– Az a helyzet, hogy valószínűleg... két-három osztálya lehet? Tud írni-olvasni, de nem érti, amit olvas. Sületlen. Az ország tele van ilyenekkel, én mondom. És dicső parlamenti demokráciánkat – mutatott rám – ilyen emberekre bízunk. *Ez* ennek az országnak a tragédiája.

Felsőhajtott.

– Jól van, Balrám, indulj.

Aznap éjjel, amikor az ágyamban, a moszkítóháló alatt feküdtem, az ő szavain gondolkodtam. Igaza volt, uram; nem tetszett, ahogy rólam beszélt, de igaza volt.

„Egy sületlen indiai önéletrajza.” Így kellene elneveznem életem történetét.

Én és ebben az országban még több ezer magamfajta sületlenek vagyunk, mert sosem hagyták, hogy befejezzük a tanulmányainkat. Nyissa fel a koponyánkat, világítson bele zseblámpával, és a gondolatok fura múzeumát találja majd benne: iskolai történelem- vagy matematika-könyvek mondatait (senki sem emlékszik annyira az iskolára, mint az, akit kivettek onnan, erről biztosíthatom), egy újság politikáról szóló mondatait, amelyeket akkor olvastunk, amikor valakire vártunk a hivatalban, régi mértankönyvek kitépett lapjain látott háromszögeket és gúlákat, hiszen ebben az országban ilyen papírokba csomagolják az ennivalót, az Összindiai Rádió közleménye-

inek részleteit, olyan dolgokat, amik úgy hullanak bele az ember agyába, ahogy a gyíkok esnek le a plafonról az elalvás előtti félórában – mindezek a kialakulatlan, megemésztetlen és pontatlan gondolatok más, félig főtt gondolatokkal keverednek az ember agyában, és gondolom, e kialakulatlan gondolatok meghágyják egymást, és még több kialakulatlan gondolatot szülnék, és az ember ezeknek alapján cselekszik és él.

Nevelkedésem története arról szól, hogy miképp jön létre egy sületlen fickó.

De figyeljen ide, miniszterelnök úr! A teljesen kialakult fickók, akik tizenkét évig jártak iskolába és háromig egyetemre, szép öltönyöket viselnek, cégeknél vállalnak állást, és egész életükben mások parancsait hajtják végre.

A vállalkozók sületlen anyagból lesznek.

Ha megadom önnek az adataimat – származás, magasság, súly, ismert szexuális elhajlások stb. –, az sem mond többet, mint az a falragasz. Amit a rendőrség készített rólam.

Bevallom, nem mondok egészen igazat, amikor Bangalore legkevésbé ismert sikertörténetének nevezem a magamét. Vagy három évvel ezelőtt, amikor egy vállalkozó szellemű tettetnek köszönhetően országos jelentőségű személy lettem, az arcomat ábrázoló falragasz eljutott ennek az országnak minden postahivatalába, vasútállomására és rendőrsére. Akkoriban sokan látták az arcomat meg a nevemet. Nincs meg az eredeti példányom, de letöltöttem egy képet ezüst Macintosh laptopomra – amit online vásároltam egy szingapúri üzletből, és tényleg úgy műkö-

dik, mint az álom –, és ha vár egy másodpercet, kinyitom a laptopot, előhívom a beszkenelt képet, és onnan olvasom...

De egy szót az eredeti falragaszról. Egy hajderábádi állomáson akadtam rá abban az időszakban, amikor csomag nélkül utaztam – eltekintve egy nagyon súlyos, piros csomagtól –, és Delhiből Bangalúrbá jöttem. Az eredeti egy teljes évig itt volt ebben az irodában, az íróasztalom fiókjában. Egy nap a takarítófiú átkutatta a holmimat, és majdnem megtalálta a falragaszt. Én nem vagyok szentimentális ember, Csia-pao úr. A vállalkozók ezt nem engedhetik meg maguknak. Úgyhogy kidobtam, de előtte még szereztem valakit, aki megtanított szkennelni – és tudja, hogy mi, indiaiak, úgy állunk a technikával, ahogy a kacsa a vízzel. Csak egy-két órába telt. Én a tettek embe-
re vagyok, uram. És itt van előttem, a képernyőn:

ELTŰNT FÉRFIT KERESÜNK

Ezúton tájékoztatjuk a közvéleményt,
hogy kihallgatás céljából keressük
a képen látható férfit, akinek a neve

BALRÁM HALVÁI, másképpen MUNNÁ,
és aki Vikram Halvári riksakuli fia.

Kora: 25 és 35 év között. Bőre színe: feketés.

Arca: ovális. Magassága: nagyjából 165 cm.

Testfelépítése: sovány, vékony.

Nos, uram, ez ma már nem *egészen* igaz. A „feketés arc” még mindig áll – bár néha eltűnődöm rajta, kipróbáljam-e azokat a bőrfehéritő krémeket, amiket manapság dobnak piacra, hogy az indiaiak úgy nézhessenek ki, mint a nyugatiak –, de a többi sajna teljesen használhatatlan. Az élet

pompás Bangalúrbán – bőséges ételek, sör, nightclubok, úgyhogy mit mondhatnék! „Sovány” és „vékony” – hah! Mostanában jobb formában vagyok! A „kövér” és „pocakos” ma már pontosabb kifejezés.

De menjünk tovább, nem a miénk az egész éjszaka. Jobb lesz, ha azonnal elmagyarázom ezt a kitétel:

BALRÁM HALVÁI, másképpen MUNNÁ ...

Tudja, az első nap az iskolában a tanító az összes fiút felsorakoztatta az asztala előtt, hogy beírhatta a nevünket a naplójába. Amikor megmondtam, mi a nevem, rám bámult:

– Munná? Az nem igazi név.

Igaza volt: csak azt jelenti, hogy „fiú”.

– Nincs más nevem, uram – mondtam.

Ez volt az igazság. Soha nem kaptam nevet.

– Anyád nem adott neked nevet?

– Ő nagyon beteg, uram. Ágyban fekszik, és vért köp. Nincs ideje, hogy nevet adjon nekem.

– És az apád?

– Ő riksakuli, uram. Nincs ideje, hogy nevet adjon nekem.

– Nincs nagymamád? Nénikéid? Bácsikáid?

– Nekik sincs idejük.

A tanító félrefordult, és köpött; bétel piros leve csatant az osztályterem padlóján. Megnyalta az ajkát.

– Hát, akkor ez rám marad, ugye? – Beletúrt a hajába, és azt mondta: – Úgy fogunk hívni, hogy... *Rám*. Várj... nincs már egy Rám ebben az osztályban? Nem akarok kavardást. *Balrám* leszel. Tudod, ki volt Balrám, ugye?

– Nem, uram.